

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKRE: EGY ÓRA
1 KORONA 80 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 5 KORONA,
FÉLÉVRE 10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 20 KORONA

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A németek sikeres védekezése a flandriai csatában

Az angolok ismét hiába dobták tűzbe tömegeiket — Tüzérharcok az egész orosz harcvonalon — Asquith az olasz, román és szerb igények kielégítését jelöli meg hadicéljukul

Vezérkarunk jelentése

Budapest, szeptember 27. Hivatalos jelentés.

KELETI HARCTÉR.

A Radautztól keletre elterülő vidéken az ellenséges tüzérési tűz időnkint feléledt.

OLASZ HARCTÉR.

Boroevics hadseregesoportjánál repülőink és védőtüzelésünk 3 ellenséges repülőgépet leszedtek.

A Tonale-területen hegemászó járőreink az ellenség arcvonala mögé kerültek, ahol 2 kötélpálya-állomást szétrobbantottak, több raktárt elpusztítottak és veszteség nélkül foglyokkal tértek vissza.

DÉLKELETI HARCTÉR.

Nagyobb harci esemény nem volt.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés

Berlin, szeptember 27. A nagyjóhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: A flandriai csata tegnap kora reggeltől késő éjjelig szakadatlanul tombolt és kisebb harcokban reggelig folytatódott. A harcban kipróbált 4-ik hadsereg ismét dacolt az angolok rohamával. Valamennyi ország-részbeli német csapatnak része van a nap sikerében, amely még kevesebb területnyereséget hozott az ellenségnek, mint szeptember 20-ika.

Hallatlan erejű pergőtűz vezette be a támadásokat. Valóságos por- és füstfűt mögött tört az angol gyalogság számos páncélkocsitól kísérve Mangelaere és Hollebecke között előre. A Langemarck mindkét oldalán több ízben rohamozó ellenséget tüziinkkel és közelharcban mindig visszavertük. A St. Julientől nyugatra elterülő vidéktől a meninypenni országutig sikerült az angoloknak 1

kilométer mélységig védőzónánkba behatolni, melyben ezután elkezdődött váltakozó eredményű harcok zajlottak le. Az ellenség a tüzérési tömeghatásnak áthelyeztetésével igyekezett tartalékaink előrenyomulását és harcbevételét meggátolni. Ezredeink acélos akaratereje a tűz-eren át utat tört magának. Az ellenséget friss rohamban több helyen visszavetettük. Különösen makacsul folyt a küzdelem a Sonnebeckeből nyugat felé szétágazó országutakon és este Gheluvelt körül. A falu birtokunkban van. Tovább délre a comines-yperni csatornáig az angolok ismételt rohamai eredménytelenül és súlyos veszteségükkel összeomlottak. Az ellenség eddig nem újította meg támadásait. Legalább 12 angol hadosztályt vetettek a harcpontra. Védekezésünk szilárdságát nem rendítették meg.

A flandriai arcvonal többi szakaszán és az Artoisban a tüztevékenység csak átmenetileg fokozódott.

Ostendének szeptember 25-ikéről 26-ra virradó éjjel történt lövetése épületkárokon kívül a lakosság köréből is szedett áldozatokat. — 14 belga meghalt, 25 súlyosan megsebesült.

A német trónörökös hadcsoportja: Soissonstól északnyugatra, a Chemin des Dames középső szakaszán és a Maas keleti partján a tüzérési harci tevékenysége élénk maradt. Csak helyi előtérri harcokra került a sor.

Tegnap 17 ellenséges repülőgépet lőtünk le.

KELETI HARCTÉR.

Dünaburgnál, a Naroc-tó mellett, Lucktől délnyugatra, valamint a kárpáti arcvonal egyes részlein a román síkságon és a Duna alsó folyásánál feléledt a tüzelés.

Macedon arcvonal: Lényeges esemény nem történt.

LUDEENDORFF,
első főszállásmeister.

Arz vezérkari főnök az újabb olasz offenzíváról és a békelehetőségekről

A berlini *Nationalzeitung* főszerkesztője, Hahn Viktor, hosszabb beszélgetést folytatott Arz báró tábornokkal, a magyar és osztrák hadsereg vezérkari főnökével, aki a beszélgetés során azt mondta, hogy a nyugati hatalmak egyre fokozódó támogatása Olaszországot bizonyára arra fogja indítani, hogy erőfeszítéseit, amelyek célja a Trieszt felé vezető ut megnyitása, megismétlje. A *Monte San Gabriele az olasz hadsereg presztízskérdése lett. Ez a hegy mindenestre értékes megfigyelési pont, de nem több.* — Ha olasz kézre került volna, ennek csak az a következménye lett volna, hogy a fronton *eszkély kitgazitást kellett volna eszközölni.* Az operatív helyzet azonban legkevésbé sem változott volna meg.

Az orosz-román fronton végbemenő eseményeknél az ellenséges hadvezetőséget katonai okokon kívül *politikai okok* is vezetik. Csapatunk és vezérek azonban ezen a hadszíntéren is megfelelnek feladatuknak.

A békéről ezeket mondta a vezérkari főnök: — Nagyon nehéz véleményt mondani a *békelehetőségekről* és békekilátásokról. A háborút természetesen csak azért folytatjuk, hogy lehetővé tegyük a becsületes békét. A hadvezérnek azonban sohasem szabad befolyásolnia magát a közeli béke reményétől. Továbbra is szilárd bizalommal várom a jövő eseményeket, mert hadseregünk sohasem volt kitünőbb és szilárdabb, *katonai helyzetünk sohasem volt jobb, mint a jelen pillanatban.*

Újabb 26,000 tonna

Berlin, szeptember 27. A Wolff-ügynökség jelenti:

Tengeralattjáróink az Északi-tengeri harctéren ismét 26,000 brutto regisztrertonnát süllyesztettek el. Az elsüllyesztett hajók között volt a 3955 tonnás felfegyverzett „*Rollsby*” nevű angol gőzös, valamint két ismeretlen

URANIA

Munka — Ismételt — Jelenleg
szeptember 28 — 30.

Magyar zenekarok listáját

Amerikai-állam.

A belga szűz

vidéki játékok a hírességek
ról 3 felvonásban.

A címszerepben:
Mara Kimball Young.

Hamis név

Arzina 3 felvonásban.

Háborús híradó.

8. évfolyam 3. évfolyam
3 órától folytatódás
bevételeit
közössé előadás 9 órakor.

APOLLO

Munka — Ismételt — Jelenleg
szeptember 28 — 30.

Három nap egy
amerikai művelődés
és naplójáról.

Ifjukur

Arzina 3 felvonásban.

A főszerepben:
Jack Pickford.

Schönherz kisasszony

Arzina 3 felvonásban.

Prága óvárosa

Arzina 3 felvonásban.

Arzina 3 felvonásban.

Arzina 3 felvonásban.

Arzina 3 felvonásban.

Arzina 3 felvonásban.

Arzina 3 felvonásban.

Arzina 3 felvonásban.

felgyverzett angol gőzös. — Ez utóbbiak egyike mintegy tizezer tonnás volt és külseje a „Winnifredian” gőzösről emlékeztetett.

A TENGERÉSZETI VEZÉRKAR FŐNÖKE.

Tengeri csata a flandriai partok előtt

Berlin, szeptember 27. Torpedónaszád-jaink szeptember 24-ikén este tüzérharcot folytattak a flandriai parton ellenséges rombolókkal és repülőgépekkel. A harc folyamán egy ellenséges repülőgépet lelőttünk és a személyzetét, két angol tisztet, foglyul ejtettük. Torpedónaszádjainkat nem érte veszteség.

A keddi repülőátadás London ellen

Rotterdam, szeptember 27. Londonból jelentik: A Themse torkolatát újból ellenséges repülők támadták meg.

Rotterdam, szeptember 27. Ellenséges repülők a kenti és essexi partvidék fölött megjelentek, egyiküknek sikerült London délkeleti külvárosáig elhatolni és két bombát vetni le. 20 ember meghalt vagy megsebesült.

Rotterdam, szeptember 27. Londonból jelentik: A tegnapi légi támadás alkalmával 7 ember meghalt, 25 megsebesült.

London, szeptember 27. (Reuter.) A Londonhoz közeledő repülőgépek első csapatját tüzelésünk visszatérésre kényszerítette. Kétüknek sikerült Londonra több bombát ledobni. Hatan meghaltak, ugyanannyian megsebesültek. A másik repülőcsoporthoz elűztük. Ezek azután délkeleti Anglia fölött dobtak le bombákat.

Sikereink a Szucsava-völgyben

Berlin, szeptember 27. A Wolff-ügynökség jelenti: Jakobstadttól északkeletre repülőnk két nagy orosz municions raktárt gyújtottak föl. Röhamcsapatainknak a Szucsava völgyében történt másfélkilométeres betörése az ellenség véres veszteségébe került.

A fölbomlott orosz sereg

Kopenhága, szeptember 27. A moszkvai kerület katonai parancsnoka kijelentette: Az orosz sereg vezetőségének egységei halmozatára bomlott. A fegyver megsemmisült, minden katona ignorálja a hadvezetőség parancsait. A városok telve vannak katonákkal, akik vonakodnak a frontra menni.

Mihály nagyherceg külföldi útja

Stockholm, szeptember 27. Az orosz lapok szerint Alexandrovics Mihály nagyherceg, a cár öccse, nem kezdhetette meg az engedélyezett külföldi utazását, mert a munkás- és katonatanács tiltakozott ez ellen. E miatt a szovjet és az ideiglenes kormány közt heves viszály támadt, amely a két terület közötti ellentéteket elmérgesítette.

A cári pár kiszabadul

Lugano, szeptember 27. Miután Oroszország alkotmányát végleg meg fogják állapítani, a cári pár visszakapja szabadságát. A munkás- és katonatanács Kornilow és 52 társa szabadonbocsátását kéri.

A béke körül

A pápa tovább dolgozik

Lugano, szeptember 27. Mint az Agenzia Centrale jelenti, Benedek pápa úgy nyilatkozott egy praelátus előtt, hogy a központi hatalmak, különösen Ausztria-Magyar-

ország válasza némi reményt nyújt, úgy hogy ő végig akarja folytatni békemisszióját. — A Vatikán bizonyosra veszi, hogy most már az entente-hatalmak is válaszolni fognak a pápa jegyzékére, ha talán csak azért is, hogy a tárgyalásokat visszautasítsák. A pápát ez nem fogja elcsüggyeszteni, még ha egyelőre nem is lehetne szó újabb jegyzékről. A pápa a diplomáciai lépések és megbeszélések egész sorát fogja megkezdeni, hogy a tárgyalásokra új alapot teremtsen.

Lloyd George mielőbbi békét kíván

Basel, szeptember 27. A „Daily News” írja: Lloyd George kijelentette vezető politikusként, hogy mielőbbi békét kíván a jog és igazságosság alapján.

A moszkvai munkástanács békeakciója

Genf, szeptember 27. A Daily Telegraph jelenti Pétervárról: A moszkvai munkás- és katonatanács határozati javaslatot fogadott el, amely a titkos szerződések közzétételét és az azonnali békekötést követeli.

Az Agentur-Information jelenti Pétervárról: Egy manifesztum béketüntetésekre hívja föl a katonákat. A kormány bizik a megbízhatóknak bizonyult csapatok belátásában és hazaszerezésében.

Azquith a német válaszról, a hadicélokról és a békéről

Anglia Olaszországnak, Romániának és Szerbiának az igényeit akarja kielégíteni

London, szeptember 27.

A Reuter-ügynökség jelenti: Asquith egy Leedsben rendezett népgyűlésen tartott beszédében a következőket mondta:

— E gyűlésnek az a célja, hogy a negyedik háborús év kezdetén a néppel világosan megértessük a szövetségesek hadi céljait. — Értékes és tartós békéért harcolunk. A békét a sors esetlegességeinek kiténni nem szabad. Méltó békét olyan szerződéstől nem várhatunk, amelyet a győző a legyőzöttre rákényszerít. 1871-ben Bismarck és Moltke jól tudták Elzász és Lotharingia annexiójának következményeit, Németország mégsem okult ezen. Németország válaszegyzéke duzzad a homályos és kenetteljes állításoktól. — Sehol sem találjuk annak a kijelentését, hogy Németország tartózkodni kíván hasonló büncselekmények megismétlésétől és hogy hajlandó visszaadni Franciaországnak, amit tőle elvett s hogy hajlandó Belgium gazdasági függetlenségét teljes kártérítéssel visszaadni. Minderre a világos válasz fölére egy hasáb jámbor lapossággal. Anglia nem akarja Németországot megsemmisíteni, de Németország hadviselésének brutális módja befolyásolja a németek iránt érzett tiszteletet. Minden országnak olyan kormánya van, amelyet megérdemel, amiként ezt Oroszország példája bizonyította. Mi a porosz militarizmus ellen harcolunk és harcolunk most is. Mint magától értetődő dolgot teszem föl az ellenségről, hogy Franciaország és Oroszország megszállott területeit kiűríti. Bármerre fordulunk Kelet-Európában, a területelhatárolások mindegyik mesterségesek. Olaszországnak, Romániának már régóta esedékes igényei vannak, Szerbiának régi otthonát kell visszaadnia és

teret kell nyújtani igényeik kiterjesztésére. — Lengyelországról és Görögországról sem szabad megfeledkezni. — Ezeket a veszedelmes számlákat teljesen és lehetőleg véglegesen ki kell egyenlíteni. Olyan béke, amely lehetővé teszi a hadiállapot újraéledését, nem ér semmit. Az utókor talán egy verőfényes időt fog megérni, de én attól tartok, hogy mi, még a legfiatalabb is közöttünk, csak a távolból és csak képzeletben fogjuk meglátni a boldogság egyes sugarait. Ezt a háborút a világ szabad népei támogatták és saját és gyermekeik életét áldozták föl. Majd ha a vihar elvonult és az ég ismét kiderül, a dolgokat új és igazabb világításban fogjuk látni. Addig azonban tartsuk szárazon a puszkaporunkat!

Nagy vihar a Reichsratban

Német képviselők megleckéztetik a cseh hazaárulókat

Bécs, szeptember 27.

A Reichsrat ma folytatta a kormány programja fölött megindult vitát, amelynél a csehek lármája közt viharos hangulatban folyt le a tárgyalás.

Wolff kijelentette, hogy a parlament nem ér egy lövésnyi puszkaport. A kormánynak a cseh közjogot, Ausztria politikai nyomorúságainak forrását, kell megváltoztatnia. A miniszterelnök jószágos ténye nem alkalmas a tigrisekkel való érintkezésre, mert az állatkerben nem lehet ígéretekkel dolgozni, csak korbáccsal.

Az amnesztia-rendeletéről mondott szavainál is heves jelenetek támadtak, valamint Teufel beszédénél, aki kijelentette, hogy rendet kell teremteni, mert a szólásszabadság mindenkit megillet, nemcsak a cseh hazaárulókat és hímpeleket. A megkegyelmezett cseh urak megmérgezték a cseh nép összességét s a fronton hézagok támadtak és a német anyák líai ezreinek kellett meghalni, hogy e hézagokat betöltsék. A cseh arcátlan-ság és pöffeszkedés felforgatta a parlamentet.

Színház és művészet

MŰSOR:

PÉNTEK: Sztambul rózsája.
SZOMBAT: Sztambul rózsája.
VASÁRNAP: Délután: Három a kislány.
VASÁRNAP: Este: Sztambul rózsája.

A Sztambul rózsája. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap estig minden nap Fall Leo óriási sikerű operettje, a Sztambul rózsája van műsoron, amely estéről-estére feltűnő közönségének szerez gyönyörködhető szórakozást, a kiváló szereplőkkel, Babits Vilmával, Várnai Lászlóval, Káldor Dezsővel, Seregh Mariskával, Kassay Károllyal és Kaffga Gyulával.

La traviata. (A színházi iroda jelentése.) Október 1-én kezdődik a színházban a bérletes előadás. A múlt héten óriási sikerrel bemutatott operával, a La traviata-val nyílik meg a bérletes előadások sorozata. Még pedig hétfőn A), kedden B) és szerdán C) bérletben kerül színre Verdi világhíres operája.

Clara Kimball Young, a szépséges amerikai művésznő játsza a főszerepet „A balga szűz” című amerikai vígjátékban. Unnepi előadások lesznek így az Urániában, mert mondhatjuk, hogy Clara Kimball Young a közönség legnagyobb kedvence. A 9 óras előadás nagy zenekarkísérettel.

Ijukur. Amerikai ez a darab a szó legteljesebb értelmében. Egy milliomos fia naplója e darab, egy bájos könnyelmű suhancé, kit barátja rossz utra csábít. Az ut a börtönbe vezetne, de Jack, a milliomos fia még

idejében észretér. Az Apollo mai másik slágera A sehonnai kisasszony című 3 felvonásos kacagató bohózat.

Möwe. Ki ne olvasott volna a Möwe és híres parancsnokának, Dohna grófnak hőstetteiről? A Möwe rettenetes, egyben fenséges küzdelmeit látjuk hétfőn az Apollóban. Lélegzetünket visszafojtva lessük a Möwe minden harci mozdulatát, a vad tengeren hogyan súlyeszi el sorban ellenségeink legszébb és legnagyobb hajóit.

Tompa Mihály

(Születésének százados évfordulójára)

Aki a mag korának híven kifejezi hangulatát, aki egy egész nemzedéknek az érzés- és gondolatvilágát bele tudja önteni a maga műveibe, az nagy költő, az utókor hálájára méltó, a halhatatlan nevet megérdemlő költő.

A magyar nemzetnek ilyen nagy költője Tompa Mihály, akinek ma van a születése napjának századik évfordulója. Tompa a szabadságharcra következő súlyos éveknél, az abszolutizmus korának volt a leghivatottabb és leghatásosabb költője. Ami sötét gyász, keserű fájdalom nehezedett a legyőzött nemzetre, amennyi titkolt könny égette a magyar ember szemét, ahány megalázó csapás vérezte testét, de viszont amennyi önértzet, büszkeség, bizalom, remény és hit lakozott sanyargatott, de meg nem tört lelkek mélyén, az mind megtalálható Tompa hazafias elégiáiban, oly művészi és mégis oly természetes allegóriáiban. — Édes vigasz, gyógyító balsam áradt e költeményekből a szomorú Bach korszak minden fájó sebére, de egyszersmind kihangzott belőlük a keserű panasz, a bosszús vád mindazért a méltatlanságot, amellyel a győztes, elbizakodott hatalom érezte a maga erejét.

Az allegória sohasem bizonyult olyan megfelelő, olyan jogosult műformának, mint az 50-es években, mint a Tompa kezében. — Nemcsak a nyomasztó külső körülmények, nemcsak az abszolutizmus kicsinyes zaklatásai, bosszantó üldözései követelték a burkolt beszédet, de magának a még ezer sebből vérező, újabb és újabb gyötrelmek közt vergődő nemzetnek is sokkal jobban esett, ha nagy veszteségére, borzalmas helyzetére a költői képek művészi fátyolán át nézhetett, ha a költő gyöngéd kézzel áttetsző leplet teregetett a hazának összemarcangolt testére.

A zsarnoki hatalom embereit vérig bosszanthatta, hogy a költő őket a hős oroszán nolt teteme fölött tort ütő ronda varjaknak nevezi (*Pusztán*), de a képes beszédet nem illett magukra érteni; viszont a magyar hazafi, mint a sebzett vad a rengetegben, kínjainak így adott hangot a költő szavaival. — A magyar nemzet a reménynek, az önbizalomnak, a jövőbe vetett hitnek egy-egy üdítő italát szivta magába, mikor Tompa költeményaiből olvasta, hogy ő az a *Terebélyes, nagyfa*, amelynek kérgén túl nem hatolt a szu, hogy benne ég *A tűz*, a hazaszeretet tüze, a melyet el nem olthatnak a tengernek árszai, hogy ő az az *Ikarus*, aki az egész világnak példát adott a nagyotmerésre, hogy az ő fia az az *Uj Simeon*, aki a megváltót, a haza megváltását nem hiába várja. — S ha néha a költő magát is elfogta a kétség és *A gólyához* így kiáltott: „*Neked két hazát adott végzeted, Nekünk csak egy — volt! az is elveszett!*”, a kétségbeesés hangját felváltja a buzdító szózat, mikor a haza képében *A madár fia*hoz így szól: „*Fiaim, csak énekeljtek!*” Ezekkel a fájdalomcsillapító, hitélesztő, reménygerjesztő költeményekkel éppen olyan hivatást teljesített Tompa a forradalom után, mint Petőfi a maga szabadságot hirdető, harcra lelkesítő dalaival a maga idejében, aminthogy ezek az allegóriák csupán művészi szempontból is a magyar hazafias líra örökbecsű termékei, méltók arra, hogy Berzsenyi, Vörösmarty, Petőfi ódáival és dalaival egy sorban foglaljanak helyet.

Petőfi ezt a jellegét választotta költeményeihez: *Szabadság, szerelem*, Tompa költészetére pedig ezt a hármas jelszót tűzhetnők rá: *Haza, természet, család*. Érdekes, hogy Tompa, míg a hazának életet hirdet, a ter-

mészetből leginkább az elmúlást szereti megénekelni. Tompa az ősz költője; maga mondja „*Összel születtem, hervadt lomb alatt*”. S amily rajongással dicsőíti Petőfi a szülőföldjét, az alföldet, éppen oly hűséges Tompa a születése idejéhez (Mihály napra született), a különben Petőfi által is oly gyönyörűen megénekelt szeptember végéhez.

A magyarországi ősznek a szépségei, az erdő lombhullatása, a virágok hervadása, a napfény fogyása, az árnyék növekedése, szóval a mulandóságban rejli őszségei egy költőnek sem hatották meg annyira, mint Tompát, aki a maga megihatottságát át tudja tiltetni ezer meg ezer olvasójának a lelkébe.

Családi költeményei közül is azok szólnak szívünkhez leginkább, amelyekben szépségeit, gyászát siratja és amelyekben oly korán bekövetkezett halálával néz szembe. De akár természeti elmúlást, akár a maga mulandóságát éneklő költő, az enyészett fájó gondolatát mindig megenyhíti a remény a feltámadás érzésével, amely *Utolsó verseiből* csendül ki legmegindítóbban, de egyszersmind legfőlemelőbben.

Tompa a béke idején is a művészeti gyönyörűségein kívül a nemzeti érzés és öntudat hatalmas forrása volt, most a háborúnak mindent megrendítő viharában az ő erős lelke, az ő töretlen hite, a pusztuláson mindig föllülkerekedő reménye és bizalma minden magyarnak támaszul, az egész nemzetnek éltető erőül szolgálhat.

(Debrecenben, 1917. szept. 28.)

Kardos Albert.

KÖZOKTATÁS

— A debreceni Közművelődési könyvtár. A tanács mai ülésén Csűrös Ferenc dr. bejelentette, hogy a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége a Közművelődési könyvtár helyiségeit minden tekintetben alkalmasnak találta s értesítette a várost, hogy

az államsegély első részleteként 3600 koronát a kultuszminiszter kiutalt s a berendezésekre külön segélyt fog kiutalni, a felügyelőség pedig készleteiből több száz kötetnyi könyvet adományoz. — A tanács örömmel vette tudomásul ezeket, mert e fontos kulturális kérdés még a háború alatt így oly módon nyert elintézés, hogy az ország első vidéki közművelődési könyvtára, a debreceni, mint elsőrangú kulturális tényező nyilhatik meg.

A politika eseményei

A minisztertanács elhalasztása

Budapesti tudósítónk táviratozza: A minisztertanács mai ülését holnap délutánra halasztották el.

A központok ellenőrzése

Budapesti tudósítónk táviratozza: A központok ellenőrzésére legközelebbi rendelet jelenik meg. A kereskedelemügyi és a közlekedési minisztériumok már megegyeztek az ellenőrzés mikéntjének kérdésében. Az ipari és kereskedelmi központok a kereskedelemügyi, a közlekedési központok a közlekedési minisztérium alá kerülnek.

Népruházati központ

Serényi Béla gróf kereskedelmi miniszter egy újságíró előtt ma a következőket mondta: — A ruha és cipő kérdésével hivatalba lépésem óta szüntelenül foglalkozom. Hosszas tárgyalás után elhatározta, hogy a ruhával és a cipővel kapcsolatos összes ügyek intézésére kormányrendelettel külön bizottságot fogok létesíteni. Ez a bizottság az Országos Népruházati Bizottság lesz, amely részben informatív, részben rendelkező fórum lesz e két fontos tömegcikkkel kapcsolatos összes kérdésekben. Fő célja az lesz, hogy a magyar szent korona országai lakosságának mindenféle textiláruval, tehát nemcsak felsőruh-

Deutsche im Ausland!

Die neue
Kriegsanleihe wird
gezeichnet vom
19. September bis
18. Oktober
1917

val, hanem fehérneművel, valamint mindenféle cipővel és általában mindennemű ruházati cikkel való megfelelő ellátásáról gondoskodják. E végből szakszerű megállapítások után javaslatokat fog előm terjeszteni a ruha és cipő elkészítésének szabályozásáról, a szövetek és árucikkek felosztásáról, felhasználásáról, valamint az árak szabályozásáról.

A Kossuth-utcai gyilkosság

A tettesnek semmi nyoma sincs

A nagy eréllyel megindított és még mindig folyó nyomozás sem tudta eddig kideríteni, hogy ki Veress Lajos tanárnak a gyilkosa. Egyre-másra merülnek föl újabb és újabb gyanúsítottak, de a tettesnek nem tud a rendőrség nyomára akadni. — Kétségtelen, hogy nehéz dolog is ma, amikor tíz ember közül kilenc katona, egy zömök természetű tizedest megtalálni különösen, amikor a Debrecenben megforduló katonák legnagyobb része csak átmenetileg, esetleg egy-két napra tartózkodik csak Debrecenben.

A hajduszosozói nyom nem bizonyult helyesnek. A névtelen levélben leírt 39. gyalogezredbeli tizedest nem találta Hajduszosozólón *Bardócz* András rendőrfelügyelő s olyan nevű katonát ott nem is ismernek.

A mai nap folyamán egy másik emberre terelődött a gyanu. Egy hadimunkásra, aki a szemtanúk által adott szemleírásához hasonlít s a gyanút ellene az erősítette meg, hogy ez az ember vasárnap éjszaka künn járt az utcákon, *ruhája pedig csupa vérfoltokkal szennyezett.* — A rendőrség kihallgatta ezt a hadimunkást, aki *nem tudta megmondani, hol volt vasárnap éjszaka* és mitől vörös a ruhája. Azzal védekezik, hogy nagyon részeg volt és nem tudja, hol töltötte az idejét. Részegen szülő és barack közzé esett és így piszkolódott be a ruhája.

A rendőrség a vérfoltos ruhaneműket *Verzár* Frigyes dr. városi ügyészhez küldte át, hogy állapítsa meg, vajon a foltok vértől és embervértől származnak-e.

Szembesítették ezt az embert azokkal is, akik a gyilkost látták és beszéltek is vele, de ezek a tanúk a leghatározottabban azt állítják, hogy nem ez volt az, akivel beszéltek. A katona tizedes volt s nem azonos a gyanúsítottal.

A nyomozás során a rendőrség most legigazoltat minden a legénységi állományhoz tartozó katonai személyt, aki abban a körzetben lakik, amerre a gyilkos távozott. Ezt a nehéz feladatot, amelyre *Rostás* István főkapitány adta az eszmét, a katonai rendőrség részéről *Orosz* Jenő hadnagy végzi.

Hortobágyi Ernő dr. rendőrfőkapitány és *Bardócz* András rendőrfelügyelő újabbban új irányban folytatják a nyomozást.

HIREK

— **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy *Molnár* Jónás 3. honvédgyalogezredbeli hadnagynak a legfelsőbb dicséző elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett újlág, *Szirmay* Ödön 3. honvédgyalogezredbeli századosnak a legfelsőbb dicséző elismerés újlág, *Olsavszky* Gyula 2. honvédhuszárezredbeli századosnak és *Kalmár* Dániel 3. honvédgyalogezredbeli hadnagynak a legfelsőbb dicséző elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék.

— **Ozory** István főkapitány bucsuja. A mai ülésen bucsuzott el *Ozory* István, Szatmár város rendőrfőkapitánya, a városi tanácstól. A tanács nevében *Márk* Endre udvari tanácsos polgármester intézett hozzá meleghangú rövid beszédet és szerencsét kívánt neki új állásában.

— **Beiratási díjak az iparostanonciskolában.** A városi tanács mai ülésén engedélyt adott arra, hogy az iparos tanonciskola igazgatósága beiratási díj címén az ifjúsági és tanári könyvtár céljaira 50 fillért szedjen.

— **Elszámolás a fogyasztási jegyekkel.** A köz-ellátási hivatal felszólítja a kereskedőket, henteseket és szappanosokat, hogy az összes fogyasztási jegyekkel ma, de legkésőbb holnap a központi lisztirodában számoljanak el és a közellátási hivatalban a kapott szelvényt és az ellenőrzési könyvecskét mutassák be.

— **A jövedelmi-, vagyon- és hadinyereségadó.** Debrecen város adóhivatala közli, hogy a város I., II., III. és VII. közigazgatási kerületének 1917. évi jövedelmi-, vagyon- és hadinyereségadó kivetési listáinak elkészülvén szeptember hó 28-tól október 5-ig 8 napig közszemlére kitétetnek oly célból, hogy azokat a városi adóhivatal 7. számú hivatalos helyiségében mindenki megtekintheti. — azokra netáni észrevételeiket minden bárhol egyenesadót fizető adóköteles megteheti. Ezen észrevételek az adókiadás megkezdéséig írásban a pénzügyigazgatóság-nál, utóbb pedig akár szóval, akár írásban az adófelszámolási bizottságnál terjeszthetők elő. Az aláírás nélkül benyújtott észrevételek azonban a tárgyalás során nem vehetők figyelembe. A tárgyalások határidejére külön közlemény jelenik meg.

— **Magyary Imréné emléke.** E héten állította fel a Magyary-család a Váradi-utcai temetőben Magyary Imréné Radics Erzsike sír-emlékét. Ez alkalommal lejött Budapestről az elhunyt testvére, *Radics* Béla, a híres fővárosi zenész és zeneszerző is, de megjelentek az ünnepies aktuson a nagy kiterjedésű család tagjai és a debreceni cigányzenekarok küldöttjei is.

— **A Vigkedvű Mihály-utcai iskola megnyitása.** A katonaság értesítette a város tanácsát, hogy hajlandó a Vigkedvű Mihály-utcai iskolát a város részére visszabocsátani, ha más helyiséget ad. A tanács ez ügyben való tárgyalásra *Csóka* Sámuel főjegyzőt küldte ki.

— **Zavargások Angliában az élelmiszerhiány miatt.** Berlinből jelentik: Egy Hullból Rotterdamba érkezett angol gőzös kapitánya elmondta, hogy Hullban nagy az elégedetlenség az élelmiszeri viszonyok miatt. Az utcákon minden csődületet erőszakkal vernek szét. A szeptember 2-től 8-ig letelt hét folyamán a város üzleti negyedében sok raktári épületet és üzletet kifosztottak. Augusztus 30-án ugyanott több embert megöltek fosztogatás közben. A hatóságok legszigorúbban megtiltották, hogy a zavargásokról a lapok tudósítást közöljenek.

— **Debrecen város Arany János-plakette.** Ma megérkezett Debrecenbe a város által megrendelt Arany János plakett. Az ezüst plakett művészi, szép dombormű munka. — Egyik oldalán Arany János képe van, a másik oldalán Toldi alakja látható. A tanács a plakettet a városi muzeumban helyezte el.

— **Kávét pörkölnék a nagyerdei makkból.** A városi tanács mai ülésén foglalkozott a nagyerdei makktermés értékesítésének a kérdésével. Tudvalevően a makktermést a katonaság felében szedi. A tanács úgy határozott, hogy a makk egyrészét értékesíti és a befolyó jövedelmet erdősítési célokra fordítja, a makk többi részét pedig átadja a közellátási hivatalnak, hogy abból kávét pörköljön.

— **Halmágyi divatházában** leánya ruhák minden kivételben és nagyságban, nagy választékban.

Reveset használt daráló
eladó, munkaképessége óránként 6 mázsa.
Eosedi József, Hajdunánás.

Nyomdai leányok
felvétetnek a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szőig egy korona. Minden további szó tíz fillér. A vasárnapi szám részére feladott legkisebb apró hirdetés tíz szőig egy korona husz fillér. Minden további szó tizenkét fillér.

Tanulók
havi fizetésre felvétetnek
Harmathy könyvtár
Fűvészkert 14.

Megbízható
Hayes, jó írással és
A Hírnap kiadóhivatalába
felvétetnek.

Mustol és bort
veszek bármely mennyiségben a legmagasabb napi árrban. Varga u. 34.

Zálogcédulát.
Örött aranyat, ezüstöt, brilláns ékszert veszek és olcsón eladok. **Krámer**, Arany Bika-bérház 3.

Háztulajdonosok
szíves figyelmébe ajánlom, hogy cserép és pala tetőzetek javítását, valamint évi jékarban tartását a legjutányosabb árrban vállalom.
TÓTH IMRE
cserép és palatetőmester
Péteriá-utca 18.

Abracus
nehány métermázsza eladó kiadóhivatalunkban.

Manikör
vibrációs szépségápolás, csodolálás, hajfestés, hajpótlások a legmodernebb kivitelben. **Krámer** József főjegyző, herceg-utca 8. sz., a Katona Otthon mellett.

Rifutó fiú

— 14 éven felüli —
havifizetéssel felvétetik **Ferenc** József-ut 49., I. em.

Eladó esetleg haszonbérbe kiadó:
a Diószegi-uton Kondorosi mézshomok téglagyár mellett 12 hold szántóföld. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja rt.-nál Kossuth-utca 17.

Munkásember
felvétetik állandó évi munkára. Cím a kiadóhivatalban.

Óoska ólmot vesz a kiadóhivatal.

Katonai parancsnokság hadbizottsága, Temesvár.

J. 4994/1917. szám.

Bodnársás-szállítás.

A hadintézésnek nagyobb mennyiségű szakszerűen vágott bodnársásra van szüksége.

A kerületben illetékes katonai élelmiszeri raktárhoz beszállított, teljesen száraz sáért q-ként, ha katonai legénység által, 3 (három)—6 (hat) korona térítetik meg, ha pedig saját munkások által vágatik, 16 (tizenhat) korona.

Ajánlatok a temesvári katonai parancsnokság hadbizottságához, az előreláthatóan beszállítandó mennyiségek megjelölése mellett, legkésőbb f. évi október 5-ig nyújtan-dók be.

Katonai parancsnokság hadbizottsága Temesvár.

Aranyat-ezüstöt, brillántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árrban veszek. — Meghívásra házakhozis elmegyek. **Steiner** Mihály, Széchenyi-utca 19. szám.

Egy molnár
kerestetik azonnali helyettesre. **Ornstein** Mór, Györi főle melom **Balmazújváros**, Csegi-utca 26. sz.

Nyomdásztanoncok
felvétetnek
Hoffmann és **Kronovitz**
könyvnyomdájában
Debrecen, Piac-utca 49.

Eladó vagy haszonbérbe azonnali kiadó:

580 magyar hold homok birtok, mely megtermi az összes kapás növényeket, gabonát és tavasz veteményeket, dohányt, tengerit, árpát, zabot, burgonyát mintegy 100 hold pedig buzát is.

Ezen birtok Biharmegye, Monostornályi közeg határában fekszik. A Monostornályi közegből és vasúti állomástól 1 kilométerre Debrecenből a Diószegi-uton másfél, a monostornályi kúton szintén másfél óra járányra.

Gazdasági épületek: 1 kétszobás gazda lakás, 2 cseléd lakás, 1 istálló, 2 nagy dohánypajta, 1 göré.

Ezen birtok áll 400 hold szántó, 100 hold elsőrendű kaszáló, 80 hold nád, sás és legelőből.

A birtok azonnali bérbe vehető, vagy megvétel esetén azonnali birtokba vehető.

A birtokra adunk 140,000 korona jó törlesztés kölcsönt, 100,000 korona másodhelyű kölcsönt, úgy, hogy a birtok 70—80000 korona készpénzzel megvehető.

Tulajdonos a Debreceni Gazdák Bankja rt. Debrecen, Kossuth-u. 17.